

ifj. Bertényi Iván

(ELTE BTK, Történeti Intézet, Művelődéstörténeti Tanszék, adjunktus):

A reverzális-kérdés a XIX. századi Magyarországon

A történelmi Magyar Királyság lakossága nem csupán etnikai, de felekezeti szempontból is igen heterogén volt, Magyarország ebből a szempontból a korabeli Európa leginkább sokszínű országának számított. Bár a felekezetek közötti különbséget sok esetben társadalmi eltérések is növelték, a XIX. századra mind gyakoribbá váltak az olyan, ún. vegyesházasságok, ahol az egyik házasuló fél katolikus, a másik fél protestáns volt. A különböző egyházi megközelítés miatt ezek az esetek számtalan vitát szültek, s végül a katolikus jellegét elhagyó, szekuláris jogállam igyekezett a vitát rendezni. Az ún. egyházpolitikai törvények a XIX. század legvégén a korszak utolsó nagy liberális reformjaként élnek a történelmi emlékezetben.

Ám a közismertnek mondható történetnek nem csupán ez az egy olvasata van. A protestáns és a katolikus történelmi emlékezet is létrehozta a maga narratíváját, amelyek közül az előbbi áll sokkal közelebb a tankönyvekben olvasható értelmezéshez. Mi ennek az oka? A reverzális-kérdés főbb eseményeinek történelmi felvázolásán túl az előadás erre is megkísérel választ adni.